22/11/2020

“Η περιστέρα η αμόλυντος”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Και πάλι εορτή και πανήγυρις!

Και πάλι το πρόσωπο της Παναγίας μάς γεμίζει με πνευματική χαρά και ευφροσύνη!

Μέσα σ’ αυτήν την πανδημία που μαστίζει την πατρίδα μας και με την ανατριχίλα του θανάτου που ζούμε καθημερινά, η Παναγία γίνεται προάγγελος της χαράς και αποκάλυψη πως ο καθένας μας μπορεί να γίνει οίκος του Θεού και μέτοχος της θεώσεως. Στο πρόσωπό της ενσαρκώνεται όλη η θεία φιλανθρωπία και πραγματώνεται το προαιώνιο σχέδιο της θείας οικονομίας.

Είναι η κόρη των προφητειών.

Είναι αυτή την οποία προκατήγγειλαν οι προφήτες.

Γι’ αυτό ψάλλουμε στην εορτή της : «Ἣν πάλαι προκατήγγειλε, τῶν Προφητῶν ὁ σύλλογος, στάμνον καὶ ῥάβδον καὶ πλάκα, καὶ ἀλατόμητον ὄρος, Μαρίαν τὴν Θεόπαιδα, πιστῶς ἀνευφημήσωμεν»[1].

Υπήρξε ο εκλεκτός καρπός της πίστεως των αγίων γονέων της. Χωρίς να γνωρίζει απολύτως τίποτε για τη μοναδικότητα της αποστολής της μέσα στον κόσμο και την ύψιστη διακονία της στο σχέδιο της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους, παρασκεύασε τον εαυτό της ως τίμιο και πολύτιμο σκεύος, προκειμένου να καταξιωθεί της ασύλληπτης δόξης, δηλαδή να καταστεί όντως Θεοτόκος. Γι' αυτό τη μακαρίζουν οι γενεές των ανθρώπων, γι' αυτό την τιμά ολόκληρο το ανθρώπινο γένος ως «την αειμακάριστο και παναμώμητο και μητέρα του Θεού ημών».

Αυτή η εορτή των Εισοδίων, η οποία δεν αναφέρεται στα ιερά κείμενα, αλλά μόνο στο Πρωτευαγγέλιο του Ιακώβου, άρχισε από τα Ιεροσόλυμα και επεκτάθηκε εν συνεχεία στη Βασιλίδα των Πόλεων, την Κωνσταντινούπολη, από τον Άγιο Ανδρέα Επίσκοπο Κρήτης. Ο ιερός υμνογράφος των ασμάτων αυτής της εορτής ονομάζει την Παναγία, συν τοις άλλοις, «περιστερά η αμόλυντος»[2].

Α. Περιστερά η αμόλυντος.

Η «τριετίζουσα δάμαλις»[3], όπως την ονομάζουν και πάλι οι υμνογράφοι της Εκκλησίας, ήταν ότι εκλεκτότερο είχε να παρουσιάσει το ανθρώπινο γένος στον Άγιο Τριαδικό Θεό, προκειμένου στα πανάχραντα σπλάχνα της να σαρκωθεί «δι' άφατον φιλοανθρωπίαν» ο Υιός και Λόγος του Θεού, με μοναδικό σκοπό τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Η Παναγία ήταν το αποκορύφωμα όλων των ασκητικών κατορθωμάτων των δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης, που εναγωνίως περίμεναν σύμφωνα με τις προφητείες τον ερχομό του Χριστού. Γι' αυτό και εισέρχεται στα Άγια των Αγίων. Ο ίδιος ο Θεός την οδηγεί στην αγία αυτή σκηνή και την επισκιάζει δια της χάριτός Του, προκειμένου να ετοιμαστεί «εις κατοίκησιν του Παντάνακτος Θεού»[4]. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, με ένα εμπνευσμένο κείμενό του, μάς ζωγραφίζει όλη τη διαγωγή της Παναγίας στα Άγια των Αγίων.

«Ζούσες ζωή ανώτερη από τη φύση. Όχι ζωή δική σου, διότι εσύ δεν γεννήθηκες για εσένα... Για τον Θεό, λοιπόν, ζούσες, γι' Αυτόν ήλθες στη ζωή... Η όρεξή σου με θεϊκά λόγια να τρέφεται και με τον χυμό τους να δυναμώνεις... Κρατείς κάθε λογισμό που τρέφει και ωφελεί την ψυχή και ρίχνεις μακριά, πριν ακόμη το δοκιμάσεις, καθετί που σου είναι άχρηστο... Καρδιά καθαρή και αμόλυντη που βλέπει και ποθεί τον αόρατο Θεό»[5].

Β. Περιστερά η αμόλυντος.

Τα Άγια των Αγίων ήταν προτύπωση της Θεοτόκου, αφού εκείνη θα δεχόταν, όχι απλώς μια ευλογία, αλλά αυτόν τον Κύριο των νεφελών και τον άνθρακα Χριστό. Όχι απλώς έναν άνθρωπο αρχιερέα, αλλά τον Μέγα Αρχιερέα[6], τον Κύριο Ιησού. Ο Άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας μάς βεβαιώνει για το γεγονός αυτό με τη δική του

πνευματική εμπειρία : «Δεν εισήλθε απλώς στα Άγια των Αγίων με αυτόν τον τόσο παράδοξο τρόπο, αλλά και κατοίκησε εκεί από βρέφους μέχρι τη νεανική της ηλικία. Δεν υπήρξε έτσι ανάγκη για καθαριστήριες θυσίες, ούτε κατά τη γέννηση, ούτε κατά την ανάπτυξή της. Και το εκπληκτικό είναι ότι και στους ανθρώπους που ζούσαν εκείνα τα χρόνια δεν φαινόταν να αντιβαίνει σε κανέναν από τους ιερούς θεσμούς αυτό το πράγμα, το να φρίττει δηλαδή και να τρέμει ο Αρχιερέας να διασχίσει την είσοδο, και αυτό μια φορά τον χρόνο και χωρίς να έχει παραλείψει τις εξιλαστήριες θυσίες, η δε Παρθένος να χρησιμοποιεί τα Άγια των Αγίων ως κατοικία της και να τρώγει και να κοιμάται και να περνά εκεί ολόκληρη τη ζωή της. Συμμετείχε, λοιπόν, η Παρθένος στα ανθρώπινα, αλλά κατά ένα ανώτερο τρόπο από τους άλλους ανθρώπους»[7].

Στα Άγια των Αγίων, λοιπόν, η Παναγία, «ένδον της σκηνής του ιλαστηρίου»[8]!

«Ο θεοχώρητος Ναός εν ναώ Κυρίου προσάγεται»[9]!

«Η προσδοκία των θλιβομένων, εν ναώ αγίω ως αγία, αφιερωθήναι εις κατοίκησιν του Παντάνακτος»[10].

Αυτή η εορτή μάς χαρίζει πολλά μηνύματα, γι’ αυτό τη νοιώθουμε πολύ κοντά μας και την εορτάζουμε με μεγαλοπρέπεια. Είναι μια αποκάλυψη, καθώς εγράφη και προηγουμένως, για το πού μπορεί να φθάσει ο άνθρωπος, ποιός είναι ο στόχος της ζωής του, ποιό πρέπει να είναι το όραμά του, που βέβαια δεν είναι άλλο, παρά ο Ουρανός και η μετοχή του στη ζωή του Χριστού, η ανέκφραστη χαρά της Βασιλείας των Ουρανών, που αρχίζει από αυτήν τη γη και παραμένει ατέλεστος στην αιωνιότητα.

Στόχος, ακόμη, του ανθρώπου είναι η αγαλλίαση που προξενεί η παρουσία του Θεού, της Παναγίας και των αγίων στις αδύναμες ψυχές των ανθρώπων. Τι θα κάναμε εάν δεν είχαμε αυτήν τη ζωντανή παρουσία του αναστημένου Χριστού; Ποιά θα ήταν η ζωή μας, αν δεν είχαμε σχέση με την Παναγία και τους αγίους; Γι’ αυτό χρειάζεται τις ώρες αυτές να υψώσουμε τον νου και την καρδιά μας προς τα ουράνια. Να εφαρμόσουμε το λειτουργικό παράγγελμα : «Άνω σχώμεν τον νουν και τας καρδίας». Αυτή είναι η προτροπή της Παναγίας.

Αυτό μας προτρέπει και ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς από την εμπειρία που είχε απ’ την παρουσία της Παναγίας στη ζωή του : «Ας μετοικήσουμε» μας λέγει «και εμείς τους εαυτούς μας, αδελφοί, από τη γη στα άνω, ας μεταφερθούμε από τη σάρκα επάνω στο πνεύμα. Ας μεταθέσουμε τον πόθο από τα πρόσκαιρα στα μόνιμα. Ας καταφρονήσουμε τις σαρκικές ηδονές… που παρέρχονται γρήγορα. Ας επιθυμήσουμε τα πνευματικά χαρίσματα που μένουν άφθαρτα. Ας υψώσουμε… και

τη διάνοιά μας στα ουράνια άδυτα, εκείνα τα Άγια των Αγίων, όπου τώρα κατοικεί η Θεοτόκος»[11].

Εκεί θα τη συναντήσουμε, προκειμένου να αναπαυθούμε στη ζεστή αγκαλιά της, να απαλλαγούμε από το άγχος και την ανασφάλεια και να είμαστε χαρούμενοι μέσα στην ανέκφραστη χαρά του Θεού.

[1] Εξαποστειλάριον εορτής Εισοδίων της Θεοτόκου.

[2] Τροπάριο δεύτερου Κανόνος Γ’ ωδής εορτής Εισοδίων της Θεοτόκου.

[3] Δοξαστικό Λιτής εορτής.

[4] Δοξαστικό Αίνων εορτής.

[5] Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, Λόγος εις το γενέσιον της υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας, PG 96,676.

[6] Εβρ. 4,14.

[7] Αρχιμ. Καλλίστρατος Λυράκης, Η Παρθενομήτωρ, εκδ. Αποστολική Διακονία, 2003, σ. 55.

[8] Τροπάριον Λιτής εορτής.

[9] αυτόθι.

[10] Δοξαστικόν Λιτής εορτής.

[11] Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Ομιλία ΝΒ’ εκφωνηθείσα κατά την εις τα Άγια των Αγίων είσοδον της Πανυπεράγνου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου, ΕΠΕ 11,257.